

Sofia van Noortwijck (1673-1710)

Noortwijck, Sofia van, geb. Den Haag 27 oktober 1673, in haar jeugd wonend aan het Westeinde in Den Haag, daarna aan de Kneuterdijk, hoek Hoge Nieuwstraat, maakte naam in geruchtmakende schandalen, overl. Gouda 7 oktober 1710, dochter van IJsbrandt van Noortwijck, thesaurier van prins Willem III, en Sofia van der Maa.

Als enige erfgenaam van haar vermogende moeder was Sofia op de huwelijksmarkt een aantrekkelijke partij. Diverse jongelingen maakten haar het hof, zoals de latere gezant in Wenen Jacob Johan Hamel Bruyninx, de graaf van Dohna en Wigbold van der Does, heer van Noordwijk (geen familie). Laatstgenoemde wist Sofia te verleiden, volgens haar na een mondelinge trouwbelofte. De hieropvolgende zwangerschap en de bevalling in oktober 1695 werden voor de buitenwereld verborgen gehouden. Inmiddels had Sofia ook kennis gemaakt met de gehuwde Salomon Pereira, zoon van de schatrijke Portugees-joodse bankier Jacob Pereira. Uit deze verhouding werd in 1698 een dochter geboren. Salomon Pereira overlaadde Sofia van Noortwijck en haar moeder met cadeaus. Hij speelde echter te veel mooi weer met zijn vaders vermogen en begin 1700 moest hij vluchten voor zijn schuldeisers. Vader Pereira vroeg en kreeg van het Hof van Holland toestemming om Salomon in een verbeterhuis op te sluiten. Hij werd uiteindelijk in Delft opgepakt en opgesloten. Sofia bezocht hem regelmatig en stuurde hem ook steeds brieven.

Zij huwde 1^e Den Haag 28 november 1700 met Andries Hoflant, overl. januari 1701, zoon van Andries Hoflant, procureur-generaal van Holland.

Zij huwde 2^e Den Haag 2 maart 1704 met Robbert baron van Barnewall, Engels legerkapitein, overl. 1706. Nog geen twee maanden na het huwelijk diende Sofia bij het Hof van Holland een eis tot scheiding van tafel en bed in. Zij verklaarde onder meer dat haar echtgenoot haar mishandelde, gedreigd had haar te vermoorden en haar zelfs een tijdje opgesloten had. Barnewall ontkende dit alles. Het Hof beschikte afwijzend op het verzoek. Wat er ook zij van Sofia's beschuldigingen, vast staat dat haar echtgenoot een berooid man met schulden was. Uiteindelijk betaalde haar moeder de schulden.

Uit de boedelbeschrijving van moeder en dochter blijkt dat een nog altijd respectabel vermogen van meer dan 53.000 gulden aanwezig was, bestaande uit huizen (waaronder het huis aan de Kneuterdijk), lijfrentes en obligaties. Dit vermogen viel Sofia's twee kinderen ten deel.

Lit.:

- Donald Haks, *Noortwijck, Sofia van*, in: *Digitaal Vrouwenlexicon van Nederland*.

Afbeelding:

- Haags Historisch Museum

Vervaardiger:

- Johannes Vollevens (vermoedelijk) (ca. 1700)